

Knetski prijatelj.

Der Bauernfreund.

Izhaja v sako prvo in tretjo nedeljo v mesec, in košta s poštnino vred za celo leto 1 gld. 50 krajcarjev, za pol leta 80 krajcarjev.

Denar za naročilo knetkega prijatelja prosimo pošiljati v gosposke sličice številka 6 (Herrngasse Nr. 6.)

Rokopisni se nazaj ne pošiljajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Za osnanila se plača za vsakodnevno versto 8 kr.

Mojim prijateljem v namen.

S tem naslovom so častiti gospod škof Anton Slomšek leta 1854. knjigo izdali, v kateri je med drugimi naslednja povest:

Sina nekoga kmeta, kateri je bil iz hribov doma, in ni imel prilike v šolo hoditi, so v vojae vzeli, in ga vverstijo k nemškemu regimentu. Vsi oficirji so ga čislali, ker je bil marljiv, prijeten in lepe postave, ter bi mu bili radi pomagali, da bi ne bil ostal vedno prosti vojak, ampak da bi bil na višjo stopnjo prišel. Toda tega doseči jim ni bilo mogoče, ker nemškega jezika niti pisati ne brati ni znal, samo malo slovenško je lomil. Zlo se je trudil siromak in učil se prav pridno nemškega jezika, tembolj ker je britko čutil, kako koristen in potreben da je nemški jezik za vsacega Avstrijanca, ki ne misli vedno na naj nižji stopnji ostati in vsacemu slušnji biti, nego olikati se, in živeti kakor je prostemu možu dostojno. Piše tudi roditeljem domu, kako obžaluje da ni imel prilike učiti se nemščine, ker to bi mu bilo zdaj grozno veliko pomagalo, in kako se mora zdaj truditi, da bi saj nekoliko naučil se, česar naučiti se je v mladosti zamudil, ker česar se Janezek ni naučil tudi Janez ne zna, pravi stari pregovor. Prosi in opominja toraj svoje stariše, da naj bi mlajše brate in sestre dali nemškega jezika učiti se, ker s slovenščino samo se ne pride daleč po svetu, in se ne more ničesar doseči.

Po tej priliki opominja častiti gospod škof, kateri je bil verli Slovenec vdan s dušo in telesom svojemu narodu, kateri bi bil dal za blagor naroda svoje življenje, vse rojake, da naj ne zatirajo nemščine, nego marljivo naj se je učijo, kajti premislijo naj, kaj bo iz mladega naroda, ako ne bo znal ničesar, ko edini svoj domači jezik, ker domovina je majhina, svet pa je velik, narod se množi, in domovina kmalo ne bo mogla preživeti vsih svojih sinov, in kam potem s njim, če ne bodo znali ko svoj domači jezik, kdo jih bo razumil? in kdo jim bo zaščitek dal?

Kako slabo se godi takomu revčecu, ki ne razumi nemškega jezika, če pride v vojae. Jezik

Meinen Freunden bestimmt!

Unter diesem Titel hat der hochwürdigste Fürstbischof von Lavant Anton Slomšek im Jahre 1854 ein Buch herausgegeben, in welchem sich unter andern folgende Erzählung befindet:

Ein Bauersohn aus dem Gebirge, welcher keine Gelegenheit gefunden hatte die Schule zu besuchen, wurde zu einem deutschen Regimente abgestellt. Alle Officiere schätzten ihn, weil er ein fleißiger, braver und häßlicher Bursche war, und hätten ihm gerne dazu verholfen, daß er avancirt wäre. Dieß zu erreichen war ihnen leider nicht möglich, weil der schamde Bursche der deutschen Sprache nicht mächtig war. Mit großer Mühe lernte der Aermste Deutsch, umschmeß er bitter fühlte, wie nützlich und nothwendig die Kenntniß der deutschen Sprache für jeden Oesterreicher sei, welcher es im Leben weiter bringen und nicht fortwährend auf jener niederen Stufe bleiben will, die es mit sich bringt, der Diener anderer zu sein, sondern sich bilden und vervollkommen will, wie es dem strebsamen Manne gemeint. Auch seinen Eltern schrieb er wie sehr er es bedauere, keine Gelegenheit gehabt zu haben, das Deutsche früher zu erlernen, da ihn die Kenntniß desselben schon sehr viel geholfen haben würde, und wie groß jetzt seine Mühe sei, das Veräumte nachzuholen — weil, wie das Sprichwort sagt: „was Händchen nicht lernt, lernt Hans nimmermehr.“ Er bat und rieth seinen Eltern, die jüngeren Geschwister deutsch lernen zu lassen, da man mit dem Slovenischen allein in der Welt nicht weit käme und nicht viel erreichen könne.

Durch dieses Beispiel ermahnt der hochwürdigste Fürstbischof, welcher Slovene mit Leib und Seele war, der für seine Heimath und ihre Bewohner gerne sein Leben hingegeben hätte, alle Landleute, daß sie das Deutsche nicht unterdrücken sollen, sondern fleißig die Sprache lernen und bedenken mögen, was aus dem Volke werden wird, wenn es nur seine Muttersprache pflegt; denn die Welt sei groß, das Volk vermehre sich und die kleine Heimath werde bald seine Söhne nicht mehr ernähren können. Was wird aus ihnen, wenn sie nur ihre Muttersprache sprechen; wer wird sie andermwärts verstehen, wer ihnen Verdienst geben?

kteri je dozdaj in ostane, dokler bo Avstrijansko obetalo, pri vojacih postaven jezik je nemški, v njem se obravnava vse vojaške opravila, kako se mora toraj goditi siromaku, ki samo slovensko zna, in ne razumi kaj se od njega tjira.

Vem dobro dragi prijatelj, da spoznate tudi vi, da ima zamrl častiti gospod škof Slomšek prav, in da bote tako daleč zavarili, da se bo vam grozno slabo godilo, če ne bote poslušali našega verlega rojaka, časti vrednega duhovna Slomšeka, kteri je dobro poznal svojo nalogo, in učil, kakor je učil naš odrešenik, vero ljubezni ne pa vero sovraštva. Naš odrešenik je pri vsaki priliki ponovljal: „Ljubi svojega bližnjega kot samega sebe;“ kaj pa Vas uče sedanjí duhovni, ki se imenujejo nasledniki našega odrešenika? Pri vsaki priliki vam pridgajo sovraštvo, in sicer sovraštvo do vašega naj bližnjega sosedu nemca. Ali bi bilo toraj čudno če bi ti ljudje, ki sejejo sovraštvo tudi sovraštvo šeli? Gotovo ne, ali bodite prepričani, da nemec ne sovraži nikoga, samo smili se mu vsak, kteri je tako alep, da ne razumi kaj mu je koristno, ja potrebno. Ali hvala Bogu imamo med našo duhovščino večino možakov, ki spoznajo svojo dolžnost, in ljubijo tudi svoj narod, ter ga ne zavarivajo na krive pota, ampak pošteno in odkritoserčno učijo svoje otčice, kar jim je za dušo in telo v korist; ki ne učijo sovraštva temveč ljubezen do svojega bližnjega. Te verle možake, in verlega gospoda Slomšeka poslušajte, in verujte da je resničen njegov prevor:

Kolikor jezikov znaš,
Toliko možakov veljaš.

Slovenija pokopana.

(Konec.)

Povsod na spodnem Štajerskem, na Kranjskem, na Koroškem, na Goriškem, kamor je glas te čudne dogodbe došel, čakali so rodoljubni možje, da se bodo slovenski pervaki v svojih časnikih oglasili zoper to v Zagrebu storjeno izjavo, valed ktere bi morala staroslavnim vojvodinam Štajeraka, Kranjska in Koroška zadnja ura zaklenkati, in valed ktere bi spodni Štajere, Krajne, Koroški Slovence in Goričan ne smel svojega sorodnega sosedu več vprašati za besedo „kaj,“ temu: bi se že otrokom moralo vbijati v gla. o beseda „što“.

Ali nobene oporoke zoper namenjeno izdajo slovenskih detel ni bilo ne v kranjskih ne v štajerskih slovenskih časnikih brati. To je očiten dokaz, da slovenski pervaki so popolnoma istih misel, ktere je Ljubljanski rudečesaraj nik v Zagrebu brez pomisleka razkril. In vendar o tej zadevi molče I, od pervakov uredovani časniki prinašajo vsak dan britke pritožbe zoper izmišljeno nasilstvo, ktereja vbogi terpin „Slovenski narod“ od gospodarjuočih Nemcev prenašati mora; oni vedno cele kose peok zoper Nemce s tem namenom rastrosijo, da bi mir in spravo, v kteri Slovenci in Nemci skoci stoletja skupno širijo, kalili.

Wir wissen es, daß auch unsere Bauern es einsehen, wie sehr der selbige hochachtete Bischof Slomsek Recht hatte, und daß dieselben in ihrem eigenen Interesse die Lehren des Bischofs befolgen wollen, jenes Priesters Slomsek, der seiner Pflicht vollkommen bewußt war und gelehrt hat die erhabene Lehre des Menschensohnes: den Glauben der Nächstenliebe — nicht aber jenen der Feindschaft. Unser Erlöser hat bei jeder Gelegenheit gesagt: Liebe deinen Nächsten wie Dich selbst; was aber lehren manche junge Geistliche jetzt in unsern Gegenden. Bei jeder Gelegenheit predigen sie in ihrem jugendlichen Fanatismus Feindschaft gegen den Nächsten, und insbesondere die Feindschaft gegen den nächsten Nachbarn den Deutschen. Wäre es daher ein Wunder, wenn diese Leute, die daß säen auch daß ernten würden? Gewiß nicht. Denn der Deutsche haßt Niemanden, er bedauert nur jenen, der so blind ist, seinen eigenen Vortheil nicht zu verstehen. Aber Gott sei Dank, wir haben unter unserer Geistlichkeit genug Männer, die ihre Pflichten kennen und ihr Volk so lieben, daß sie es nicht auf falsche Pfade leiten, sondern ehrlich und offenherzig besorgt sind um das Wohl und Weh ihrer Vorgesetzten, und welche nicht Feindschaft, sondern Nächstenliebe lehren. Diesen braven Männern und dem verdienstvollen Fürstbischof Slomsek sollt Ihr Bauern folgen und seinen Worten glauben:

Koliko jezikov znaš
Toliko možakov veljaš!

Pa to jini še ni dovolj. V naj novejših časih so se pervaki že celo teje lotili, stare cerkvene obrede pri Slovencih prenarediti, staroslovensčino pri sveti maši vpeljati, ter slovenske katoličane nekako v „staroverce“ spremeniti. Rekli so namreč, kako vzbudno bi bilo, ako bi se sveta maša tudi pri Slovencih tako obhajala kakor pri Serbiih, Bulgariih, Rusiih i. t. d. Dijo:ški katoliški škof je že pripravil, da bi bil na sv. Cirila in Metoda dan sveto mašo na tak staroverski način obhaal. To da Sveti o'e v Rimu papež Leon XIII. ko so to zaslišali, so nemudoma prepovedali, da imenovani škof ne sme starih katoliških seg opustiti, in da tudi za naprej mora vse pri starem ostati.

Ali ste že kdaj slišali Slovenski kmetje, da bi Nemci vam prepovedali po slovensko kramljati, ali da bi se oni bili v vaše cerkvene obrede vtikali.

Ako se v slovenskih pokrajinah tu in tam mladost tudi v nemščini poleg slovensčine podučuje, je to le v korist Slovence; to je sedaj toliko bolj potrebno, ko mora vsak sposoben mladenč med vojaške itii, in ko je valed splošnega občevarja po šolezniceh za vsakega nekoliko prebrisanoga nemškega jezika vapošno, kir mu je le s tem sredstvom mogoče s vsakom oмикanem Slovom v našem cesarstvu občevariti; s samo slovensčino pa bi na oodilu ostal.

Ako toraj do Vas, preljubi slovenski kmetje! dohajajo poslanci „planinskih Hrovatov,“ ki Vas zahtevajo, da naj tirjate uravnavo „Slovenije,“ popolno ločitev od nemških sosedov, izbacenje poduka v nemškem iz vaših učilnic, in zatiranje nemškega uradnega jezika, odgovorite jim na kratko in odločno: „Od starodavnih časov smo v spravi in v lepem miru s sosednimi Nemci, ni se nam slabše godilo kakor hrovaškemu kmetu, ki je moral od svojih sorodnih grajščakov še veliko več trpeti kakor mi, tuji nemški kmet je imel z nami enake bremena pred zemljišno odvesno, in teh težkih bremen je nas presvtili cesar posebno po navetu nemških poslancev oprostil. Nimamo toraj vzroka, proti Nemcem kakih sovrašnih misel gojiti. Tudi Hrovatom privoščimo njihovo samovlado, branili pa se bomo vedno zoper to, da bi Štajerska dežela, ali Kranjka ali Korotška se utopila v Hrovatiji; vsaj Hrovatje sami živijo v razporu s sorodnimi Serbi, in Bog ne daj, da bi slovenski in nemški Štajerc tako si nasprotna bila, kakor sta si Hrovati in Serbi. Notrajno-avstrijske vodilne Štajerska, Kranjska in Korotška od starodavnih časov v nekaki ožji zvezi med seboj se smejo ponašati v svojo slavno zgodovino, nekdanj so vitezi teh notranjako-avstrijskih dežel hrovaške meje proti Turkom branili, na stroške nekdanjih stanov teh dežel, so bile ondi obrambe napravljene in terdjavne proti Turku zidane. Pustite nam naš doma: jezik, ne usilujte nam tisto neumno „novoslovenščino,“ nakerpano z hervaščino, serbaščino, ruščino i. t. d. Ako se je tudi v naš domač govor kaka nemška beseda urinila, je nam taista ljubša od marsiktere nove jezikovne korpurije, s katero se toliko oponašate. Mi nismo „planinski Hrovatje“ mi ostanemo Štajerci, Kranjci, Korotci. Ako se tudi pri nas v uradih nemščina rabi, vendar uradniki z nami slovensko ob-ujejo, in nemški uradni jezik v spisih je nam toliko bolj ugoden, kir imamo v njem vse stare spise o našem pesstvu, kir so v njem vse pisma o zemljišni odvezi.

Kar pa tisto slovensko kraljestvo zadene, ki ga nam kot zveli arja iz naših težav oznanujete, Vi sami nimate do njega nikakošne vere, Vi sami ste „Slovenijo“ v Zagrebu pokopali.

Odkritorčna beseda domačim učiteljem.

Odkar so vrle šolske postave učitelja oprostile iz verig, ki so ga tlačile; odkar ljudsko šolstvo napreduje na temeljiti podlagi prave svobode; odkar domača šola obiskajočemu otroku podaja duševno hrano za srečnejše bodočnost; odkar sploh na polju poduka pihlja blašena sapica šolovke zavesti, od istega časa šteje naše domače šolstvo ogromno število značajnih prijateljev, kterim je romi no mar za napredek učee se mladine; a štejemo zopet na drugej strani precej presleparjenih sovrašnikov, ki kopljejo propad leto in dan nove-đoci, da nas bude zagrnila vse jednaka zemlja,

kjer bode užival zašlejen mir prijatelj z neprijateljem, tedaj tudi Slovenec z Nemcem — in „Slovenski Gospodar“ z „Kmetikim prijateljem“ vred. — To istino priznamo tudi mi učitelji, ki smo v našenovejšem času večinoma slojni v koleških zadevah — timbolj, ker so naši nasprotniki uže zaporedoma napadali naše velevoštvene nadzornike — boreče se za jednakovpravno povzdigo slovenščine in nemščine. — Se vè da še tu in tam kveka kaka mlada in druga vinskega požirka teljna stvar — želeč ruske „batine“; in tu in tam še pisano gledajo nekteri s černo suknjo obločeni kmetiki sinovi na vse one, kateri se drže smotra novih šolskih postav — ter pomagajo ščuvati na miroljubne starše svoje in pikajo obrekovalno tiste, ki ljubijo mile kraje — na Štirskem — pozabivši velevažno nalogo, ktero jim je velikodušno naklonil naš presvtili cesar Franc Jožef I.

To ravno je razor, ki učitelje na dolenjem Štajerju razdvojuje, ker jih nekaj še mračnarstvo veže, drugi pa mirno gledamo ravs in kava, ki ga je prinesel morilen veter iz podravskega mesta. — Če bodo učitelji nasprotnjaki v tem društvu še dolgo rogovillili — in če bomo mi drugi še dalj časa morali gledati in prenašati lesične zvitosti znanih duhomorcev; potem smo se vè da vsi nazadnjaki, ki brezvestno pospešujemo rakovo pot na šolskem polju. — To niso egiptovski in ne angleški topovi; to so štajerski kanoni, iz katerih naj gromčji glas buđi tiste, ki omahljivo propadajo, da zašlijijo vročo željo kmetikih staršev: v šolah naj se spoštuje sosedni jezikovni oev — in nemški jezik najbo vprihodnje sodrug, našega materinskega jezika!

Nasprotnjaki! — če ne verjamete, le vprašajte — resnica je na belem dnevu!

Kateri izmed štajerskih učiteljev mi zamore dovedočiti, da so kričali zoper nemščino prijatelji šolstvu in učiteljem? — Kdo najde pravega svetovalca pri voditeljih te nesrečne stranke, ki drugzega ne pozna kakor svoj lastni dobiček. — So nam učiteljem pota teh vernih slovenskih gospodov neznan? ! Dovolj tedaj! — Poprimimo se vestno tistega dela, kojega zahteva svobodna pravica staršev — in katerega naravnost tirja visoko šolsko gospodarstvo na Štajerskem. — Podajajmo učeej se mladini pravilen navod v nemščini; vsaj nam bode ona hvalečna, in hvalečni nam bodo štariši in država!

Prokletstva bati se nam treba ni; kajti dveh in več jezikov zmolen človek ima presto pot po vsem svetu; tedaj tudi nikdo ne bo mogel opovirati Slovincu, če najde pri gostoljubnem Nemcu boljši zašluek nego doma. Posdrav!

Politični ogled.

Avstrijska dežela.

Prvega avgusta je cesarjev brat Carol Ludvik triaško razstavo odprl. „Irridentisti“ in Benetki

razstavo in jo motiti na vsak način. Večer 2ga avgusta so triaški, italijanissimi* iz hiše Nr. 8 na corso eno petardo med veterane vrgli, katere je pet ljudi hudo ranila.

Baron Fedor Nicolich je imenovan za civilnega opravilatelja za Bosno in Hercegovino.

Meseca septembra začnejo regimente prestavljati domov: regiment Kuhn pride v Ljubljano, Maročjić v Celovec, naš štev. 47. pa v Maribor; bataljoni lovski štev. 24, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, bodo raznuščeni, 19. bataljon pride v Zemun. — Iz Mošonjske županije na Ogerškem se je 2095 ljudi izselilo v Ameriko. — Judom: Schwarz, Braun in Buxbaum je popricano, da so v Tiszaz-Eszlariji dne 1. aprila kristijanski Esteri Solomози vrat prerezali v svojej shodnici.

Vnanje države. Angleži se pripravljajo na boj zoper Egypčane; prvo krdelo je uže na morji ter se pelja proti Aleksandriji. Arabi-paša pa je odstaviti dal vice-kralja in nabira 50.000 mož, 3 angleške oficirje ogledube zasačene pa takoj ubiti. — Turški sultan nabira tudi vojakov, da jih pošlje v Egipt ter je mogoče, da nastane angleško-turški boj. Mesto Smyrna je po ognji hudo zasedo, pogorelo je 600 hiš. — V Belgradu so razsarjali Srbi Jude začeli napadati in izganjati. Španjoli so nezadovoljni, da njihova beseda v svetovnih zadevah nič ne velja. Hočejo toraj vojak: pomnožiti in se tudi umešati v jutrovske in afriške homatije, zlasti gledé na Suezki kanal.

Dopisi.

Iz Ptujске okolice 1. avgusta. Nidavno kar so se učitelji naše okolice v mescu zbrali. V tem zboru so sklenili, da nemški jezik čisto iz šole mora, in da se ima samo v slovenskem jeziku poučevati. Če bi se to vresničilo, kar so tukaj učitelji sklenili, bi se zgodila nam kmetom velika krivica in škoda; toda mislim, da so v merodajnih krajih bolj pametni, in nam ne bodo škodovali. Kdo pa je to sklenil? prashaite glavno kimaje. Učitelji, vam odgovorjam. Pa saj ne vsi? Tega pa ne. Ne vsi, nego samo mlajši, in teh je večina. Misli sem od prvega, ko sem čul o tem sklepu, da se lo šalijo, pa verjeti sem moral, ker dragi prijatelj gospod učitelj R. mi je to sam pravil. Ta verli mož je videl in skušal še mnogo sveta, toraj ve tudi, kaj potrebuje kmet, in kaj mu je škodljivo, kaj pa koristno. Zlo žalosten je bil, ko mi je to pravil, rekoč: Če ta mladež pride do kermila, nas bodo zapeljali tako daleč, da skoraj rešitve ne bo, kako se bo potem kmetu godilo? Predvčerajšnjem sem govoril s takim mladim in pametnim učiteljem. Kar sva se pogovarjala, bočem kmetokomu prijatelju naznaniti. Prašam ga, kaj za Boga, da misli, če se mu prav zdi, kaj takega sklepati. Ja vediti morate, odgovori mi mladenč, če bomo poučevali nemščino, mladež nima časa, se učiti kaj drugega potrebnega. Ko ga prašam, kaj je to drugo

potrebno, imenuje mi naravoslovje, zemljopis (geografijo), rastlinoslovje (botaniko) in še voč tacih slovij, kterih bi se potem otroci ne mogli učiti. Čudno se mi je zdelo to, in rečem mu, da mi je žal, če nima drugega uzroka. Naši kmetski otroci naj se učijo v šoli najpopred to, kar jim je nar bolj potrebno, in naj pustijo „slovja“ pri strani, naj se učijo nemškega, da bodo na svetu živeti mogli. In če je u itelju za svoje učence kaj mar, ima še zmirom časa dovolj, jih tudi tega „slovja“ učiti, kajti v šolskih bukvicah je dovolj pisanega o teh rečeh, in tako se naučé otroci prav lahko tega zraven nemškega jezika. Jaz imam 4 sinove, naj starejši je ostal doma, drugi trije mlajši so šli po svetu s trubuhom za kruhóm, in kako bi se jim zdaj godilo, če bi ne znali nemškega jezika! Tako se pa hvata Bogu vseu dobro godi. Prvega so v vojaké vzeli in je zdaj okrajni feldvebel, drugi je v nemškem Gracu, ter ima 900 goldinarjev na leto. In kaj mislite da je tretji? Učitelj je, kakor Vi, samo da je starejši, in dobro ve, kaj je kmetu treba.

Od sv. Urbana pri Ptuj. Nesreče in Latta — V prete enem mescu je v Levancjih bil hišni gospodinjji Mihela Pukčica roko zlomil, nektere dni potem je hišnega gospodarja osmertil. Veliko je bilo žalovanja po njem, kjer je bil marliv gospodar in daleč znani. Dober kmet je vsakdar milovanja vreden. Svetuje se vsakemu, hišno žival, ktera se nevarna kaže, nar boljše pod nož spraviti. Po tema nesrečoma kakše 14 dni, je ravno tudi v Levancjih pošteni in marliv kmet Janes Zelenik, oče znanega častitega gospoda profesorja Zelenik, dol iz štale padel in se skoro osmertil, dve rebri si je zlomil. Želimu mo skoraj popolnoma zdravja. V Placanju, Janežske srenje, je nekdo, naiberšej kakšit tat, M. Lobenbeinu sunanje duri zavezal, ko je mislil kraditi se mu je sve alo nesrečrečilo in s tem požar nastal. Lobenbeinu je poslopje do dna zgorelo, hišni gospodar bi skoraj življenje pri tem zgubil, je zlo opečeni, poslopja je imel zavarovane. Zimske seta smo tukaj z ve ine vse v shrambo spravili, nekterim so bile prav zdračne, posebno bolj iz visoko ležečih nji, kojim je zima ne tako škodovati mogla, sernje je prav lepo in teško, zato je tudi misliti, da se bo boljše v denar spraviti dalo, zato kmetje! ne prenegalo na prodajo ž njim* in pazite posebno na vago, ter si dajte dobro prirediti. Ajdo so posejali, s večim na nebo dobro in vse ahajala, kjer se je v pretečeni jeseni dostim ajda pokvarila za volo mokrote, zato je dobro paziti na sernje, posebno pa na ta, ki se za setev potrebuje, večkrat ga je dobro presušiti in ga vsaga drača snažiti, ter ima lahko potem drugač lepega in snažnega setva zaupati. Vinogradih se nam je s perva prav lepo prikazalo, pa kaj, da ima gorsdije slabo krasit, redko jagodje in dosti drobnega zaostaj a, nekaj se ga je pa ospalo. Sada imajo nekteri dovolj, bodo tudi lep denar za njega dobil, kupcov že gre kakor čebele, treba ga pametno in snažno tergati prviš je korist da lahko sad boljše odda in drugič, še

je boljji korist, če se drevo s klatejom ne škodova, tem je k letu drugač obilnega sadja pričakati. Ako nas lubi Bog pred točaj obvarje še bo vaktere roči prizveto.

Iz Savinske doline 31. julija. Včeraj malo popred, preden se je društvo zbralo, katero se je pri nas vstanovilo, da bi hmelj, kateri pri nas dobro raste, razumno obdelavali (Hopfenbau Verein), je toča v nekterih krajih naše doline veliko škodo narodila. Posebno hmelj je nekterim čisto vsega pobila, serce boli človeka šetajočega po teh krajih, ko vidi, da vse evetje po tleh leži, katero bi bilo marsikomu pomagalo, da bi bil svoje luknje zamasil. Okoli Lopate, Meloka, Ariavas in pri Savinji okoli Zaveca je toča nar bolj razesajala. Sreča je kmetova da so pšenice in oves še skoro vsega pošeli, in v kozelce spravili; koruzi ni veliko škodovala, zelje pak je čisto razbito. Zgodni hmelj bomo začeli še ta teden obirati, posnega pa menda v treh tednih, če bomo imeli lepo vreme. Hmeljski zbor v Žavecu je jako ugodno izšel. Takim možkom kot gospodu Haupt-u in Hausenbichler-u se odkrivajmo njima gre čast, ka'ti tako se pomaga revnemu kmetu, ne pa, če se mu sovraštvo do nemoev pridga, ker nemci v naši dolini niso nikomur nič žalega storili, nego pomagajo revežu radi, ako je mogoče, s dobrim svetom, pa tudi s denarjem. To vsi naši kmetje dobro vedo! Mnogo kmetov je bilo zbranih, kateri so prav pazno poslušali, ker jim je znano, da se hmelj lahko in dobro proda. Želeti bi bilo da se naznani tudi po časnikih, kdaj se društvo drugič snide, da bi kmetje tudi od daleč priti mogli, ker pri takem zboru se vse natanako, kako se mora hmelj obdelavati, in kako se spravlja ko je dozori. Gospod Hausenbichler je spisal bukvice o tem^{*)}, ktere vsacemu priporočamo, ki se s hmeljem peča. Moža, kteremu smo veliko hvale dolžni, ker prizadeval se je naj več, da smo se jeli s hmeljem pečati, pa pri zboru nismo vidili. To je namreč gospod Bilger nekdanji opravnik na novocoljski graščini. Hvala mu, hvaležnost je lepa, in kinča moja, akoravno se redko najde.

Od Radgone. Z veseljem smo sprejeli kmetakoga prijatelja, kajti že dolge je bila naša želja pridobiti list, kateri bi zaostpal zahtevanja mirovljubnih slovencev. Od vseh slov. časopisov nezadostuje nobeden našim razmeram. Pervi so vsi tako pisani, da jih naš prosti kmet le malokaj razumi — hrvaški in novoslovenski jezik se nam ne prilaga — drugi pa kažejo kmetu pot nazaj pa ne naprej. Naj večja napaka pa je ta, da rogovilijo neprenehoma soper poštenega nemca in dolajo nemir med nami. Hvala Bogu, da našemu vrlému kmetu ni treba dalje skisanih drobtin klerikalnih časnikov pobirati! Želimo le, da bi se kmetjski prijatelj* med pametnimi slovinci urno razširil, in da bi on ostal vedno zvesti prijatelj kmetov. Mi pa ga ho-

čemo s vso možjo podpirati in za njega častnike iskati. Hvala in slava izdajateljju kmetakoga prijatelja.* naj a'jemu sam Bog verne njegovo prizadetje. Kaj dotiče naše narodne razmere v Radgoni, smemo reči, da so jako ugodne. Res, da je hud vihar nekaj smeti med nas mirobne slovence prikobacal, zagadel pa se nam še breguše ne tresijo, sa'i kmet pozna stroj, s katerim se smetljiva pšenica očisti. Mi živimo s našimi poštenimi nemci prav po prijateljstvem, in to naše slovenske narodne mo'ake zelo stogoti, menda se njim sline cedé. Kaj pa nas to briga, mi ljubimo poštene nemce. Slovenski kmet za dobre penoze rad odda svoje pridelek nemškemu državljanu, nemec pa je vesel da si pri njemu dozvo, kak meter robe i. t. d. kupi. „Slovenski Gospodar“ pravi, da smo Judeži in da pluvamo v lastno skledo — pojdi si solit — ali ni Kristus sam zapovedal: Ljubi tvojega bližnega, kakor sam sebe!“ „Ljudje vsi bratje, bratje vsi narodi“ Pr.

Styrius.*

Iz okolice Vranska. Dobro došel „Kmetjski prijatelj!“ — Uže tvoja prva stran kaže nam jasno, da si pravicoljuben in resničen prijatelj kmetakemu ljudstvu, kterega vrlo-dobro poznaš na duhu — in kteremu si bodeš prizadeval donošati drobtinice, ki bodo hranile in čvrstile značaj — Štajerca — in sploh pravega Avstrijanca. — Tvojo blagosono početje naj ogladi trudopolno pot zatiranemu kmetu, po katerej bo lože dosegel neodvisnost in samostalno zavest. — Nemeč pravi: „Aller Anfang ist schwer“ — kar gotovo velja tudi Tebi — dragi „Kmetjski prijatelj!“ — A ne plaši se; kajti zagotovilo imamo v rokah, da pošteno misliš — in le dobro vsakemu želiš; to pa dovoljuje tistim, ki ljubijo napredek in omiko — in vsim, ki pravično sodijo o kmetakemu stanu. — Se vé da bodeš tu in tam naletel na politično strupene gade, toda ne obupa; vsaj véš, da dan danes fanatični slovenski sin lastnega očeta paje, če je pošten Avstrijanec — in prijatelj prijatelja umori, ako sta v narodni zadevi različnih misli. — Naši nasprotniki potegnili so me: zoper Tebe, ter krulijo fantalinsko pesem, češ, da si nevaren slovenskemu kmetu, a pozabili so si iztrobiti brun iz lastnega očesa. Ti ljudje zakrivilo so že mnogo mnogo zmešnjav na spodnjem Stajerskem — in razprtije, kterih je na cente med domačini, imajo gn'ezdo pri surovih kričačih, ki z neavadno gibnostjo trobijo upor in zapletajo ubogega bralca v njihove pogubljive mreže. Bodi si! — Le tako naprej! — Vaj si bodemo razskrivali domače pregrehe; očitali si bodemo marsiktere nesramnosti, katere naj tudi prosti kmet povsév, čeravno je raztrgan; a vendar ima več zdravih možgan, nego ti kričači, ki ne mislijo na drugo ko na samega sebe. — Sramota pa ostane za vsacega, ki na Stajerskem živi in črti svojega najbližnjega soseda — n e m e c a, ki nam še nikdar nič žalega — in tudi ni: kričnega storil ni. — Zapomnite si tedaj gospodje sovražniki in kmetjski neprjatelji dobro, da pride čas, ko bodeš tudi vi se vklanjali zabljedeni pra-

^{*)} Kmetjski prijatelj te slovensko pisane bukvice svojim naročitelcom s veseljem preskerbi.

vici, ktera vsemu Štajerju gre — in tudi vi bode te pili tišto čisto vodo, koje vam bodo nezmeteni in neoseparjeni Štajerci točili. Ti pa „Kmetaki prijatelj“ bodi stanoviten, ker imaš vdano in odkrito-srečno ljudstvo na Tvojej strani, katero povse želi, naj bil bi mir in blagodejna sprava, ki oserojuje družino in deželo. —

Gospodarske stvari.

(Kako se dober gnoj) za mlade sadne drevesa napravlja, ki ne velja veliko. Da mlado sadno drevje dobro raste, ga je najboljšje polivati z gnojnico, katero je treba mešati z vodo, pepelom in gipsom. V posodo ki derži 100 litrov gnojnice deni pol kila prerošetanega pepela, pol kila gipsa, in premešaj dobro predu drevesca gnojiš. Pepel obvaruje da ne škoduje gnojnica ki je sama na sebi preveč huda, gips pa gnoj v zemlji obderži ktero je treba gnojiti. Tudi starim drevsom je dobro gnojiti, ali treba je okoli drevesa in sicer na polovico širokosti vejine, male jame narediti, in v te jame se vliwa ta gnojnica spomladi kadar drevesa začnejo poganjati, ali pa za prihodno leto mesca julija.

(Drevesni vosek) kteri čist ostane če se tudi ohladi (Kaltflüssiges Baumwachs) se takole napravlja: Če v kotlji, kilo smerekov ali pa jelkine smole tako dolgo greješ, da je tekoča, jo z ognja vzemi, vlij vanjo 150 gramov spirita in dve žlice lanenega olja, daj zraven košček loja, dobro zmešaj in hrani v posodah ki se dobro zaprejo najboljšje v plehatih pušicah.

(Hmelj.) Iz Saaza iz kronovine „Böhmen“ se nam piše, da hmelj dobro kaže, pa vendar ne moremo natanjko vedeti, kaka bo kaj žetev, ker ravno pretečen teden mu je morabitni vreme zelo škodovalo. Hmelj pretečenega leta 1881 se zdaj prodaja po 65 do 85 goldinarjev, pa mislimo, da bodo ga do novine vsoga poprodali, in porabili.

Za peduk in kratek čas.

(Cesar Jožef II.)

Nekoliko o cesarju Jožefu II., kterega je Anasztazij Grün (grof Auersperg) po pravici gospodarja čistega kot solnce imenoval.

Jožef II. je bil vreden svoje matere velike cesarice Marije Terezije, on je bil pravi prijatelj in oče svojega ljudstva, ali žalibog ni mu bilo mogoče doseči, kar je želel, namreč oserediti svoje ljudstva. Neumnost in hudoba tačasnih ljudi so mu vas pota zaperle, po kterih je hotel oblađiti ljudstvo, olikati ga in oprostiti. Mi še le ga razumemo, toraj tudi čislamo. kakor je zaalufil.

Bil je pravi prijatelj ljudstva. Da bi ga niđdo ne spoznal hodil je med ljudstvo v priprsti obleki,

poslušal je, kaj je ljudstvu treba, kaj želi, in kje se mu krivica godi.

Marsikaj lepega se bere o njem, kar so nam ohranili zgodovinarji.

Našel je nekđaj kmeta britko jokajočega zalvoljo velikega davka, ki ga je moral od svojega sadja plačati, kterega je naprodaj pripeljal, prvič pri mestnih vratih in drugič na trgu, tako da revežu skoraj nič ni ostalo. Cesar se potegne za kmeta, ter raaskrga se pri tej priliki z uradnikom, ki je davke pobiral. Kaj pa še ta človek? Kdo je to? kri-i uradnik, kteri ni mislil, da bi bil cesar tako priprasto napravljen. Po bođji milosti sem jaz cesar Jožef II. in doktor skaza svojega ljudstva, mu mirno odgovori cesar.

Nekemu pokojniku po smerti Marije Terezije niso več plačevali iz cesarskega premošenja, kar je dobival, dokler je živeła Marija Terezija. Toraj se gre k cesarju pritožiti. Ta mu odgovori: Ljubi polkovnik! moja mojnja je raztrgana, in ima veliko luknjo. Tudi moja glava je raztrgana, in je v cesarski službi marsiktero luknjo dobila, mu pogumno odgovori polkovnik, in mu pokaže golo razbito glavo. Smeja se, mu cesar odgovori: Zđaj pa že vidim, da bo treba zamašiti te lukne z 200 goldinarji na leto, in mu je dovolil prošnjo.

Šaljive reči.

Kdaj je salata najboljši?

Kdar je počenka zraven.

V neki valaški vesi bi bli morali črvlarja obesiti; vešani grejo k sodniku in ga prosijo, naj mu življenje pusti, ker je edin čvrljar v vesi in ga zlo potrebujejo. Sodnik vešanom reče: kako zamorem jaz pravično ravnati? Na to pravijo prošniki: „Mi imamo dva krojača, ker pa samo enega potrebujemo, naj dajo drugega obesiti.“

Misliš, da se ne vidi, da si pijan, reče žena pijanemu možu?

To res vsak vidi, če sim žejin, tišto pa nobeden ne vidi.

Pozor kmetje!

Na kmetih se večkrat zgodi, da komu pride kako pisanje od sodnije, in da tisti kogar tiče ta stvar. vzame pismo, posabi nanj, in ga več dni ja tudi več tednov seboj v šepu nosi, preden se mu poljubi, pokaasati ga komu, da bi mu ga prebral, če sam brati ne zna, ali potolmačil, če ne razume o čem se mu piše. Potem je pa nar večkrat prepozno, zamudo popraviti, ktere je kmet sam kriv, ki ni porajtal na pisanje, in tako se mu ve idel velika škoda zgodi; ker čas je že pretekel, kteri je po postavi za ogovor (rekure) dovoljen. Kar od sodnije pride, večidel ne pove nikdar da se sme ugovarjati, in koliko časa da je za rekure. Kar kmeta zadene je navadno osem dni časa za ogovor, ker

nar več pravd, ki se na kmetih obravnavajo, so sumarične ali malenkosti, ali pa poškodovanje posestva. Če se za večjo reč pravda, in če je vrednost stvari, za katero se pravda nad 500 goldinarjev, časa je štirnajst dni za odgovor; pri menjicah (Wechsel) je dovoljeno le tri dni.

So nekteri kateri brez pravde niso zdravi, ti že vse te reči natanjko vedó, tem nam ni treba naukov dajati. Pa je hvala Bogu še veliko kmetov, ki pravde še ne poznajo, in ki se sodnije bojijo hujske ko pekla; tem se lahko prigodi, da se jim kaka škoda zgodi, iz nevednosti, ali pa, ker se jim pismo ne zdi važno. Tem možem bom v kratkim razložil, kaj da jim je storiti, če jim sodnija kaj pošlje.

Če dobiš povzvalo od sodnije, in če je povedan dan in ura, kdaj moraš priti, se ti je treba natančno po tem ravnati, kajti ni vse jedno, če prideš ob desetih ali pa ob desetih, ali če misliš danes nimam časa, zato bom pa jutro šel. Če pa ti ne povejo v pismu ne dneva ne ure, kdaj ti je treba priti do sodnije, in če ne razumiš, kaj se ti piše, pojdi hitro k šupniku, ali k komu, ki gotovo veš, da te ne bo goljufal, da ti ta razloži o čem pisanje govori, in kaj ti je storiti. Če je pravda, hajdi naglo k sodnji in prašaj če ti ne bo škodovalo če ne (rekuriráš) ugovarjáš. Če ti sodnik svetuje si notarja ali advokata poiskati, še le tistikrat si poišči resničnega notarja, ne pa poslušaj takih „doktarjev akaš“ kateri po ulicah laščjo, in na kmete preliho, ko pajk na muho, da bi koga revčeka v svoje mreže dobili, in mu šepo izpraznijo. Če te kdo na ulicah napade in ti hoče svoj dober svot posiliti, tega se boj, tega se varuj, ta ne misli drugega, kakor kako bi te oseparil, in kako bi te mohzil. Če si menjico (Wechsel) prevzel, in če te kdo zavoljo tega toži, pa glej da kolikor ti je mogoče hitro do advokata prideš, in mu reč oddaš, ker pri teh je obravnava prav hitra, in nimaš časa za rekurs kot tri dni. Nar boljše storiš in nar bolj pameten si če, ravnáš tako, da s sodnijo nimaš drugega opraviti, ko na davkarstvu svoje davke plačati; ali če se ti pa ponesreči, da se pravdati moraš, ne bodi lahkomišljen, in nemaren, temveč varuj se kolikor ti je mogoče, da ne terpiš škode, in poprašaj dokler je še čas, možaka ki razume kaj ti je storiti.

Razne stvari!

(Naš domači polk številka 47.) ali kakor ga še imenujejo Kinsky, je praznoval te dni v Bruku na Lajti svojo dvestoletnico. Vojnaci tega polka, ki so naši verli rodnjaki, ktere vsak Avstrijske v. resnici člena, in kateri so to čast zaslužili, so se ta dan prav dobro imeli. Mašoval v taboru jim je visokostastiti celjski opat gospod Wretzsko, kateri je bil nekđaj pri temu polku kaplan; pri ti priliki jim je tako lepo govoril ali pridgoval, da se je vterjonim vojakom serce omedlilo, in so se marksiteremu solze v očeh bliskale. Od vseh kra-

jev in iz vseh mest so jim telegrafično sročó vošili, in kakor smo slišali, tudi Celjani nočejo biti zadnji, in čejo polku nekaj paderiti. —

(Tržaško razstavo) je 1. augusta odprl cesarjev brat, navojroda Karol Ludvik.

(Nemško šolsko društvo) (Deutscher Schulverein) bo napravil v Sevnici nemško šolo, kmetje, ki so pri zdravi pameti, se na to šolo veselijo, ker se bodo njihovi otroci saj kaj naučili, tistim pa katerim to ni prav, svetujemo, da naj svoje otroke rajše kam drugam pošiljajo v šolo, in svojega soveda v miru pusté.

(Celjska hranilnica) je leta 1881 skoraj tri milijone goldinarjev denarja izdala in dobila. „Reservfond“ to je denar, kateri je zmiram pripravljen, da se nikomur nobena škoda ne zgodi, da nikdo ne zgubi svojega denarja, je narastel že do šest sto tisoč goldinarjev. Če imate kaj in če vam je mar varčevati, dajte vaš denar brez skerbi v to hranilnico.

(Železnice) iz Grobelna med Ponkvo in sv. Jurijem od južne železnice naprej nad Šmarje v Slatino in Podčetrtek šeli okrajni zastop šmarijski ter je voljen 2000 fl. položiti, več posestnikov pa bi zemljišča dalo zastopji ali proti malej plači.

(Petrolijovi davek). Od zdaj za naprej bomo davka plačali za 100 kil deset goldinarjev od petrolija, kterega večidel revni rokodelci, kmetje, in sicer vsi rabijo, kterem denar ravno šepa ne terga; toraj ljudje, ki morajo za svoj zaslužek, za svoj vsakdanji kruh cele noči buditi in delati. Zračunili so, da samo doljna Štajerska plača tega davka dvesto tisoč goldinarjev. Štajerski poslanec gospod dektor Vošnjak se je leta 1878 tako razsrdil nad tem davkom, kajti jemljete davke le od revceh, kateri si ne morejo skoraj svojega vsakdanjega živeča zaslužiti, da je v deržavnem zboru predlagal, da bi glasovali po imenu, da bi ljudstvo saj spoznalo, kateri odborniki, ali poslanci ne marajo za svojo volilce, temveč jim je samo za sebe mar. Tudi Karlon je bil hudi nasprotnik temu davku. Kaj pa je dandanašnji? Karlon in Vošnjak sta glasovala za davek, češ naj plačajo le, saj se jim bo zato prilika vzela, nemščine se učiti, bodo čitali samo naše knjige, in našo pisarijo, in to kar jim bomo mi podajali, jim bo evangelij. — Galicija je deržavi dolžna na davku 80 milijonov goldinarjev. Kakor časopisi pravijo, jim bo sedajno ministerstvo ves ta davek odpustilo; zares prav lepo, ali če bo deržavni zbor s tem zadovoljen, kar se lahko zgodi, potem bomo morali mi plačati za Polake. Povemo to Vam, da si sami lahko prepričate, koliko je treba vam terpeti, in kaj vam je treba plačati za to, ker volite ljudi v deželni in deržavni zbor, kateri Vam hočejo še to prilžnost vzeti, da bi se učili nemškega, in lahko čitali, in vidili, kako ravnajo ti Vaši poslanci z vašim premoženjem.

(Deželni odbor) je za po toči oškodovanim v Sevnici okrajni deraval 1500 fl. in pogorelcem v Ijševočih 200 fl.

(Vojaške vaje deželobranbovcv) Mariborski, Celjski, Celovški, Belaški, Graški in Leobenški bataljon, zgorno- in dolno Avstrijski in Salzburgski bataljoni gredó mesca septembra v tabor na Bruk pri Lajti, ter se vadijo, po polkah, brigadah in po divizionah. Cesar in deželobranbovski minister prideta menda tudi tje, in bo minister sam pri vajah zapovedoval. Dolgo štajerske in koroške bataljone komandira polkovnik Böcklein Celovskega bataljona.

(Italijanska predrznost.) Telegraph donaha žalostno novico, da je v Trstu, ko so dosluženi vojniki ali veterani cesarjevemu bratu se klanjali, nek lahon vrjol petardo, ki se je razletela. Urednik lista „Triester Zeitung“ g. dr. Dorn in osem ljudi so hudo ranjeni. Eden je skoraj umrl.

(Zavarovanje proti toči.) Nekaj liberalnih poslancev se trudi, da bi vlada zapovedala zavarovanje proti toči, to velja nekaj krajevcjev, kakor jih je treba tudi vsacemu za vojsko plačati, akoravno nimamo vojske. Hudo bi gotovo ne stalo nobenemu še tako malemu kmetu. Ali kaka dobrota bi to bila, če bi v nesreči, ko mu toča vse pobije, dobil toliko kolikor bi bil sicer pridelal, to mora vsak razumeti, posebno letos, ko nam je na spodnjem štajerskem toča toliko škoda napravila. Pa kaj pravita naša spodnja štajerska poslancá Doktor Vošnjak in Karlon? Čemu bi plačal kmet par krajevcjev, za ktere bi veliko dobil, če ga nesreča zadene, to ne gre, to so misli, kterih nismo mi slovenski poslanci skuhali, ki čemo svoj narod le s Slovensčino pitati, ne pa s denarjem, ker znabiti b' se po takem potu kmalo znebili nas; toraj glasujeta proti zavarovanju zoper točo, ker treba bi bilo kmetu za svojo korist nekoliko malega plačati, glasujeta pa za petrolejovi davek, kajti čemu luč kmetakemu slovenskemu narodu, pustimo in deržimo jih v temi da ne vidijo kaj mi delamo. Kaj bote pa vi kmetje rekli?

(Eksekucije na kmetih.) Pri davkarstvu se ne more in ne sme ničesar sprositi, brez vsmiljena vsamejo in prodajo revnemu kmetu, kteri je par goldinarjev davka dolžan, njegovo živino, vozó, ali pa tudi njegovo posestvo, če ne mora o pravem času davka plačati, in prodajo ki reči ki so vvek vredne več sto goldinarjev, in te živijo kmeta, za tako malo, da se Bogu smili. Zalihog imamo tudi na kmetih take ljudi, kterih ni sram, svojega soseda na beraško palico pripraviti, ravno ker ne more tistikrat plačati svojega davka, kader ga davkarstvo tirja, in se obogatajejo pri takih priložnostih. Postava jim ne more nič, ali vsak pošten človek mora zaničevati takega, ki svojim bratom kri serka. Naši liberalni poslanci so toraj sklenili, da temu je treba pomagati, in da bi prišla postava, da bi se davki ne pobirali pred novino, ker večidelj naših kmetov nima tačas denarja, temveč po novini, in bi tako kmeta pred škodo in beraško palico obvarovali. Slava jim!

Travnikom gnojiti je koristno.

Na travnike ljudje pri nas prerado pozablajo. Vsako leto jih h:dižo kositi, vsako leto se jim mn:go tvarin odtagne v podobni sena in otave, ali mal:kdo pomisli na dolaganje in popravljanje z gnojem. Progovor pravi: senózet je matica njivam. Toda njiva je nehalovna hči. Kajti ona se vedno rodi z gnojem, kateri je senózet pomagala pripravljati, ali redko kedaj ona kaj senožeti povrne.

Valed tega se ni čuditi, ako od leta do leta menje nakosimo. Detelje in druge dobre trave preminejo, plevel in slabe rastline se zaredijo. Ako tedaj hočemo, da nam travniki ne opešajo, treba jim je bolje stroči in letne zgube z gnojenjem in napajanjem zalagati.

Travnikom gnojiti je časih prav težavno, ker gnoja ni. Hlevni gnoj je komaj za njive. Takemu pomanjkanju gnoja je gospodar pogoto sam kriv, nekaj s tem, ker preveč takih rastlin seje in sadi, ki njive močno izpijejo, nekaj pa s tem, ker gnoja varéno vkup ne spravlja. Uže mnogokrat smo svaričili, zakaj se gnojnica zanemarija, pripravljanje mešanega gnoja ali komposta opušča, pepel, smeti, sipa, cestno blato marljivo ne pobira. Zlasti cestno blato je najizvrstnejši gnoj travnikom.

Mn:go skušenj imamo užo, da se lahko prepričamo, kako dobro da je travnikom gnojiti. Dva angleška gospodarja Lawes in Gilbert sta skušnje 20 let ponavljala. Vsako leto sta več nakosila, naposled po 3krat več, kakor poprej. Gnojenje uplivalo je tudi na sboljšanje travnih sort. Nepogojeni travniki so prišli sčasoma ob vse boljše trave; skoraj vse deteljske sorte so preminole. Zaredile so se slabe trave: ovčja trava, reženke, mnogo plevla, meh in praprot. Drugače je bilo na gnojenih travnikih. Tukaj so slabe trave zginile in se zaredile dobre rastline: lisčiji rep, glistnik, latovka, bilnice. Na pogojenih travnikih storijo detelje do 20%, vsega senega pridelka, v nepogojenih pa komaj do 9%. Ostalo je zmes strčnic in drugih veliko slabih trav.

Pri nas mnogo govorijo in povdarjajo povdigo živinorejstva. V to svrhu ja pa treba več krme in boljše krme. Travnikom imamo veliko in lepih po doželi. Moramo jih začeti popravljati, jim stroči, gnojiti. Čes temu delu najb:lji je jesen.

Wm.

Listaica uredništva:

Herrn J. in F., K. S. in R., M. S. in J.,
Besten Dank! Esir werden schon noch Gelegenheit
finden brieflich. Allen Herren Unterstützern uneres
Unternehmens, welches nunmehr gesichert ist — unseren
besten Dank! Esir werden nächster Tage alle Zuschriften erdiegen, und bitten nur um Rücksicht.
— Herrn R. R. Keine Furcht, Redactionsgeheimnis ist
Ehrensache, und überdies hoffen wir — in Unter-
reitermarkt wenigstens — die Furcht vor Denuncia-
tionen, die vielleicht noch die und da am Lande be-

rejt, bald gebannt zu haben. — E. D. Anonyme
Zeitschriften können wir principiell nicht berücksichtigen,
weil wir uns nicht in die Gefahr begeben wollen,
etwas Unwahres zu berichten. — W. in L. — Mehr
als den Herren lieb ist — wir sind ganz ruhig und
bauen auf Ehre und Freundschaft.

Loterijne številke :

V Gradci 29. julija 1881 : 4, 11, 73, 64, 76.
Na Dunaji : 11, 41, 14, 21, 45.
Prihodnje srečanje : 12. avgusta 1882.

Tržna cena

protoklega todna po hektolitrih.

Mesta	Pšenica		Rž		Jčmen		Oves		Turkija		Proso		A-ča
	fl. kr.	š. kr.	fl. kr.	š. kr.	fl. kr.	š. kr.	fl. kr.	š. kr.	fl. kr.	š. kr.	fl. kr.	š. kr.	
Celja . . .	9 75	7 32	5 70	3 98	6 45	5 60	6 50	6 50	—	—	—	—	6 50
Maribor . . .	8 60	5 60	4 70	3 80	6 60	5 85	6 30	6 30	—	—	—	—	6 30
Ptuj . . .	9 —	5 40	4 70	3 40	7 —	5 85	6 30	6 30	—	—	—	—	6 30
Gradec . . .	9 64	6 65	5 4	4 32	7 14	5 64	6 61	6 61	—	—	—	—	6 61
Celovec . . .	9 40	6 55	5 75	3 70	5 40	5 40	6 30	6 30	—	—	—	—	6 30
Ljubljana . . .	8 45	5 53	4 71	3 74	7 —	4 23	6 18	6 18	—	—	—	—	6 18
Ormož . . .	7 20	5 40	4 30	4 50	7 —	5 35	6 30	6 30	—	—	—	—	6 30
Dunaj . . .	12 72	8 50	5 70	8 20	6 60	8 85	6 30	6 30	—	—	—	—	6 30
Pešt . . .	11 81	7 60	8 —	8 5	7 62	6 82	6 30	6 30	—	—	—	—	6 30

Lepega

težka gorska ovsa

kupaže Jožef Pallos, vinotarlec v Celju.
Ogledke potrebno.

**Naj boljše zdravilo za gove-
dino živino, kadar jo nopenja,**

prodaja in pošilja okrajni živinski zdravnik
J. Schlachter iz Kufsteine na Ti-
rolskem. Samo ena steklenica, ki ne velja
več ko 60 kr., zadostuje za večkrat; in se
zdravilo da ohraniti več let.

Prav dobre

žaklje za hmelj

se kupijo po ceni pri
G. Schmidl-u in družbeniku

EDUARD SKOLAUT

v Celju

priporoča mnogoverstno blago iz fa-
brice, **steklo, porcelan,**
lončarske posode,
pozlačene rame, ok-
neno steklo (šipe),
slike ali podobe
vsake baže, križeve
pota, na platno slikane 4 raz-
ličnih velikosti.

Olje firniž in raz-
lične barve, ki ji prodaja
prav po ceni.

Liste cene vsakrگا blaga daje
zastonj.

Gnojni gips

(višnjev).

ki ima 97% kristaliziranega krepjenokislega apna,
ki je za polja, katerim apna manjka prav dober, in za
detelo, za travnike, za hleve nastilati in posipati gnoj,
tudj ga je dobro mešati med gnojnice, ta gips prav
po ceni prodaja

Betriebsleitung des Vorderbrühler Gyps-Bergbaues

Post: Mödling, Südbahn.

Na hotemskem posestvu ne dalječ
ed Rateč in zidanega mesta je

stroj za mlatiti,

ki se z roko goni za 65 goldinarjev na
prodaj. Stroj je iz Umrathove fabrike
in še popolnoma dober. Pripeljamo ga
kupu do zidanega mesta.

NAZNANILO.

Če tudi me povsod poznajo, da samo dobro blago po prav vredni ceni prodajam, vendar naznanujem, da imam blaga vsake baže za prihodnjo jesen in zimo nar novejšega in nar boljšega, in da bom vsakemu, kdor pri meni kupi, nar boljše in nar lepše blago prav po ceni prodajal. Priporočajte se vsim, prosim da prav pogosto kupovati pridete.

JOŽEF HUMMER,

v Celju poštni ulice šte. 30 na oglju blizo okrajne in kresijske sodnije.

G. SCHMIDL in družbenik

priporočata svojo

zalogo suknja,
kurentnega, mo-
dernega blaga in
šivalnih strojev
v Celju.

Šivalni stroji se
dobivajo na me-
sečne obroke.

Zunanje naročbe se
natančno in urno
preiskrbijo in če se
sahteva, z muštri
od vsega blaga dajo
ali dopoljšajo.

Važno za gospodinje!

Ne mialite, da boljše

KAVO

in boljši kup dobite, če jo okaravnost od
velikih zalog kupite, kot pri nas.

Mi dva prodajava **kavo** kil: po
goldinarji in višje; Kilo za goldinar in
20 kr. prodajava prav dobro in lepo
dišečo.

Tudi

čaj (Thee)

prodajava po stari ceni od 5 goldinarjev
in višje, akoravno je davk večji. 5 kilo
in več skupaj po pošti pošiljava še cenejši.

Walland in Pellé,

v Celju, na velkem tergu in v poštnih ulicah.